

Roll No.....
Signature of Invigilator

Paper Code

BSV C2 102

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali

Examination December - 2022

बी. ए. व्याकरण (Honours), प्रथमसत्रम्
व्याकरणम्, द्वितीयपत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् - 2

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्काः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्ठेषु पञ्चसु सूत्रेषु त्रयाणां काशिकारीत्या व्याख्यानम्।

(5 x3 =15)

1. गाङ्कुटादिभ्योऽङ्गिण् कित्।
2. लिङ्सिचावात्मनेपदेषु।
3. रलो व्युपधाद्भलादेः संश्च।
4. पितामात्रा।
5. त्यदादीनि सवैर्नित्यम्।

२. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्।

(2 x5 =10)

1. असंयोगाल्लिट कित्।
2. रलो व्युपधाद्भलादेः संश्च।
3. हलन्ताच्च।
4. न क्त्वा सेट्।
5. उदुपधाद् भावादिकर्मणोरन्यतरस्याम्।
6. लिङ्सिचावात्मने पदेषु।
7. नोपधात् थफान्ताद् वा।

३. पृष्ठेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानम्।

(2 x5 =10)

1. त्यदादीनां मिथो यद्यत् परं तत्तच्छिष्यते।
2. सविशेषणस्य प्रतिषेधो वक्तव्याः।
3. ईयसो बहुव्रीहेः प्रतिषेधो वक्तव्यः।
4. व्यचेः कुटादित्वमनसीति वक्तव्यम्।
5. श्रन्थिग्रन्थिदम्भिस्वञ्जीनानिति वक्तव्यम्।
6. मनुष्य लुपि प्रतिषेधो वक्तव्यः।
7. संख्याप्रयोगे प्रतिषेधो वक्तव्यः।

४. प्रदत्तासु तिसृषु कारिकासु द्वयोर्व्याख्यानम्।

(5 x2 =10)

1. इच्च कस्य तकारेत्वं दीर्घो मा भूदृतेऽपि सः।
अनन्तरे प्लुतो मा भूत प्लुतश्चविषये स्मृतः॥
2. न सोडिति कृते कित्त्वे निष्ठायामवधारणात्।
ज्ञापकान्न परोक्षायां सनिश्चलग्रहणं विदुः॥
3. इत्वं कित्सन्नियोगेन रेण तुल्यं सुधीवनी।
वस्वर्थं किदतिदेशान् निगृहीति प्रयोजनम्॥

५. प्रदत्तेषु पञ्चसु शब्देषु/शङ्कासु त्रयाणां सिद्धिः/समाधानम्।

(5 x3 =15)

1. अध्यगीष्ट।
2. इद्गोण्याः इति योगविभागात् किं सिद्धं भवति।
3. अदित।
4. बभूव।
5. कुरुतः।

खण्ड (ख)

(नामिकः)

६. प्रदत्तेषु त्रिषु दौ शब्दौ साधनीयौ।

(5 x2 =10)

1. वृक्षाः
2. फलम्।
3. हविःषु।

-----X-----